

Vacaturemonitor 2019 vierde kwartaal

Inhoudsopgave

Belangrijkste conclusies	3
1 Actuele arbeidsmarktinformatie	5
1.1 Achtergrond bij de Vacaturemonitor van A&O fonds Gemeenten	5
2 Resultaten van de analyses op de Jobfeed-vacature-database	6
2.1 Ontwikkeling van het aantal nieuw geplaatste vacatures	6
2.2 Nadere kenmerken van de vacatures	10
2.3 Kenmerken van door intermediairs op internet geplaatste vacatures	14
3 Toelichting op het monitorinstrument	17
3.1 Hoe werkt het?	17
3.2 Specifieke aandachtspunten	18
3.3 Aanpassingen van het monitorinstrument	18
Bijlagen	21

Belangrijkste conclusies

De analyses in deze Vacaturemonitor hebben betrekking op het vierde kwartaal van 2019. Hieronder volgen de belangrijkste conclusies en een korte beschouwing.

- Jaar-op-jaar is nog steeds een groei van 26% te zien in het aantal door gemeenten nieuw geplaatste vacatures, maar deze groei begint af te nemen.
- Ten opzichte van het derde kwartaal van 2019 lag het aantal vacatures voor het merendeel van de beroepsgroepen hoger. Vooral de beroepsgroepen 'voorlichting/communicatie', 'trainee/BBL-stage', 'buitendienst/groenvoorziening', en 'bestuurlijk' groeiden sterk.
- In het vierde kwartaal werden relatief veel vacatures geplaatst voor de beroepsgroepen 'ruimtelijke ordening/milieu', 'algemene functies', en 'buitendienst/groenvoorziening'.
- Waar in het derde kwartaal meer vacatures op MBO- dan HBO-niveau werden geplaatst, werden in het vierde kwartaal weer meer vacatures op HBO-niveau geplaatst. Vooral binnen de beroepsgroepen 'automatisering/ICT' en 'welzijn/jeugdzorg' is de vraag naar hoger geschoolden gegroeid.
- In de provincies Zuid- en Noord-Holland werden opnieuw de meeste vacatures geplaatst. Ondertussen groeide het aantal door gemeenten geplaatste vacatures sterk in de provincies Drenthe en Zeeland.
- De groei in het aantal vacatures via intermediairs in het tweede kwartaal van 2019 heeft niet doorgezet. Het aandeel vacatures via intermediairs ligt weer op nagenoeg hetzelfde niveau als aan het begin van het jaar 2019.

Het blijft krap op de arbeidsmarkt

Ook in het vierde kwartaal van 2019 doet de economie het nog erg goed. De arbeidsmarkt was al erg krap en die krapte neemt toe. Dit leidt tot een stijgend aantal vacatures. Dit betekent dat ook de kansen voor gemeentepersoneel op een andere baan toenemen. Als medewerkers van baan wisselen, ontstaan er weer nieuwe vacatures bij gemeenten. Daardoor stijgt ook het aantal vacatures bij gemeenten. De groei is wel wat afgenomen. Een mogelijke oorzaak hiervoor is dat een deel van de gemeenten door de hogere kosten van jeugdzorg en WMO minder financiële armslag heeft.

Het beeld dat de gemeente steeds meer HBO'ers nodig heeft, krijgt een meer structurele achtergrond: het gevraagde opleidingsniveau bij gemeenten stijgt voor veel functies al langer van MBO naar HBO.

Het past ook bij het algemene beeld van de arbeidsmarkt dat de provincies Noord-Holland (het gaat economisch zeer goed met de noordvleugel van de Randstad) en Zeeland (een provincie met bevolkingskrimp en weinig hoger onderwijsdeelnemers) veel vacatures hebben. De stijging van het aantal vacatures in Drenthe is opvallend en daar is arbeidsmarkt technisch niet meteen een verklaring voor te geven.

Volgens het CPB zal de economische groei de komende jaren wat afnemen. Tegelijkertijd wordt de groei van de arbeidsproductiviteit lager dan eerder ingeschat. Als gevolg hiervan blijft het krap op de arbeidsmarkt en blijft er veel concurrentie voor gemeenten. Voor de huidige medewerkers blijven onder die omstandigheden veel interessante vacatures te vinden. Naar verwachting blijft het aantal vacatures dan ook aanzienlijk.

1.1 Achtergrond bij de Vacaturemonitor van A&O fonds Gemeenten

Nadat er aan het begin van het decennium een aantal jaren is geweest dat de arbeidsmarkt voor gemeenten relatief weinig dynamiek kende, is deze dynamiek inmiddels weer aanzienlijk toegenomen. De oorzaken hiervoor zijn divers. Door de decentralisaties hebben de gemeenten bijvoorbeeld nieuwe taken gekregen waarvoor ander personeel nodig is. Verder is er door het wegvallen van prepensioenregelingen en door het opschuiven van de pensioenleeftijd een tijdlang minder behoefte geweest aan vervanging van gepensioneerde ambtenaren. Nu neemt die behoefte juist wel weer toe omdat de nodige gemeenteambtenaren inmiddels wel de pensioenleeftijd bereiken. Ten derde is er meer concurrentie op de arbeidsmarkt.

Andere sectoren trekken ook aan het gemeentepersoneel. En jonge nieuwe medewerkers vertrekken soms na een aantal jaren weer om een

andere sector uit te proberen. Daar moeten de gemeenten dan weer anderen voor aantrekken.

Het CBS laat weten dat de krapte op de arbeidsmarkt op een hoogtepunt is. Het CPB en UWV voorspellen dat deze voorlopig niet afneemt. Het derde kwartaal van 2019 kende meer vacatures dan ooit, terwijl de werkloosheid in december 2019 ook nog eens flink extra afnam. Dat maakt het voor gemeenten nodig om nog sneller op de arbeidsmarkt te opereren. Goede actuele informatie over arbeidsmarktontwikkelingen kan de basis zijn voor keuzes op dit gebied. A&O fonds Gemeenten voorziet de sector met deze Vacaturemonitor van actuele informatie over de arbeidsmarkt.

Resultaten van de analyses op de Jobfeed-vacature-database

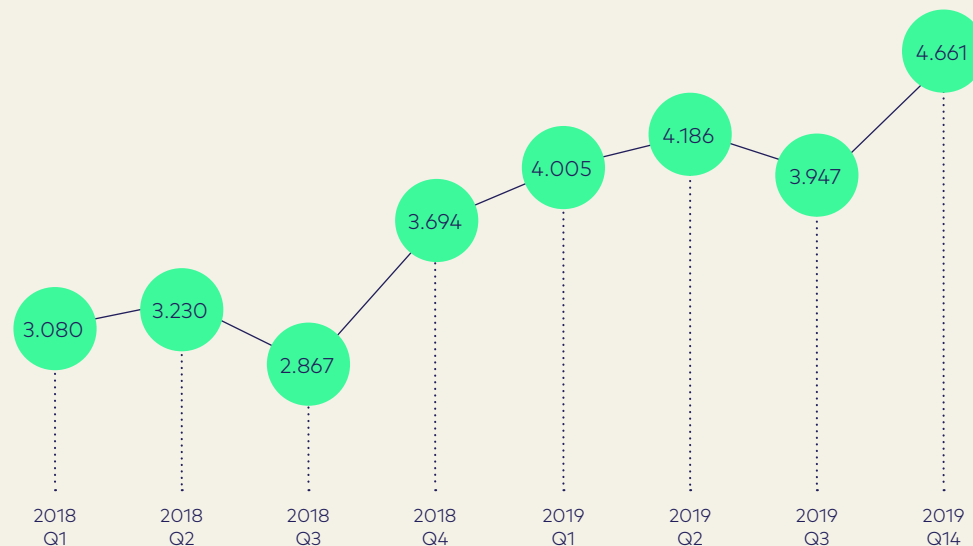
2.1 Ontwikkeling van het aantal nieuw geplaatste vacatures

Blijvende, maar afvlakkende groei in het aantal nieuw geplaatste vacatures

In het vierde kwartaal van 2019 zijn door gemeenten 4.661 vacatures op internet gepubliceerd. De volgende grafiek laat de ontwikkeling van het aantal vacatures sinds het eerste kwartaal van 2018 zien.

FIGUUR 2.1

AANTAL NIEUW GEPLAATSTE VACATURES PER KWARTAAL

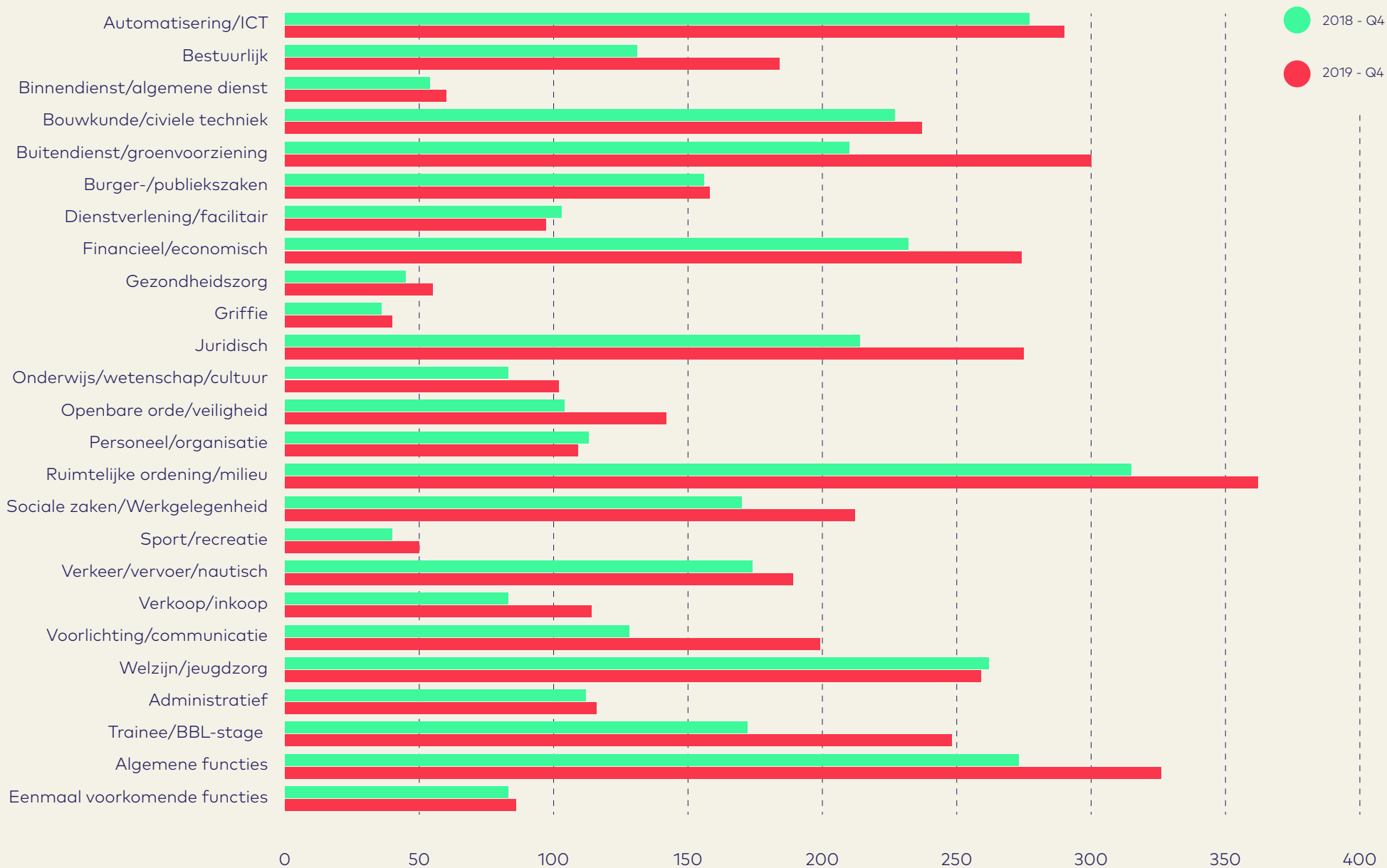
Het aantal door gemeenten geplaatste vacatures lag in het vierde kwartaal van 2019 26,2% hoger dan het vierde kwartaal van 2018, en 18,1% hoger dan het derde kwartaal van 2019. Daarmee is net als in 2018 een kortstondige krimp in het derde kwartaal (te verklaren door de zomervakantie) omgezet in groei in het vierde kwartaal. Ten opzichte van 2018 lag deze groei wel 10,8% lager. Ook kwartaal-op-kwartaal is een kleine terugval te bespeuren van de groei van het aantal vacatures ten opzichte van het voorgaande jaar, met in het vierde kwartaal van 2019 26,2% meer geplaatste vacatures dan in het jaar daarvoor, terwijl dit percentage in het derde kwartaal nog lag op 37,7%. Dit laat zien dat hoewel het aantal geplaatste vacatures stijgt, dit aantal wel minder hard begint te groeien.

Blijvende vraag naar ruimtelijke ordening en ICT, groeiende vraag naar buitendienst

Vanuit Jobfeed zijn de aantallen vacatures voor diverse beroepen bekend. Panteia heeft deze beroepen nader ingedeeld naar een indeling die is gebaseerd op die van de Personeelsmonitor Gemeenten. Dit maakt het mogelijk om de ontwikkelingen per beroepsgroep te duiden. Deze ontwikkelingen zagen er van het derde op het vierde kwartaal van 2019 als volgt uit:

FIGUUR 2.2

AANTAL NIEUW GEPLAATSTE VACATURES VOOR DERDE EN VIERDE KWARTAAL VAN 2019, NAAR BEROEPSGROEP

Ten opzichte van het derde kwartaal van 2019 lag het aantal vacatures voor het merendeel van de beroepsgroepen hoger. Vooral de beroepsgroepen 'voorlichting/communicatie', 'trainee/BBL-stage', 'buitendienst/groenvoorziening', en 'bestuurlijk' groeiden sterk, elk met een groei van tenminste 40% ten opzichte van het voorgaande kwartaal.

Daarmee behoort de beroepsgroep 'buitendienst/groenvoorziening' inmiddels tot de veelgevraagde beroepsgroepen. Voor de beroepsgroep 'ruimtelijke ordening/milieu' worden de meeste vacatures geplaatst, gevolgd door de beroepsgroep 'automatisering/ICT'. Daartegenover staan de beroepsgroepen 'dienstverlening/facilitair', 'personeel/organisatie', en 'welzijn/jeugdzorg', die elk een kleine krimp lieten zien.

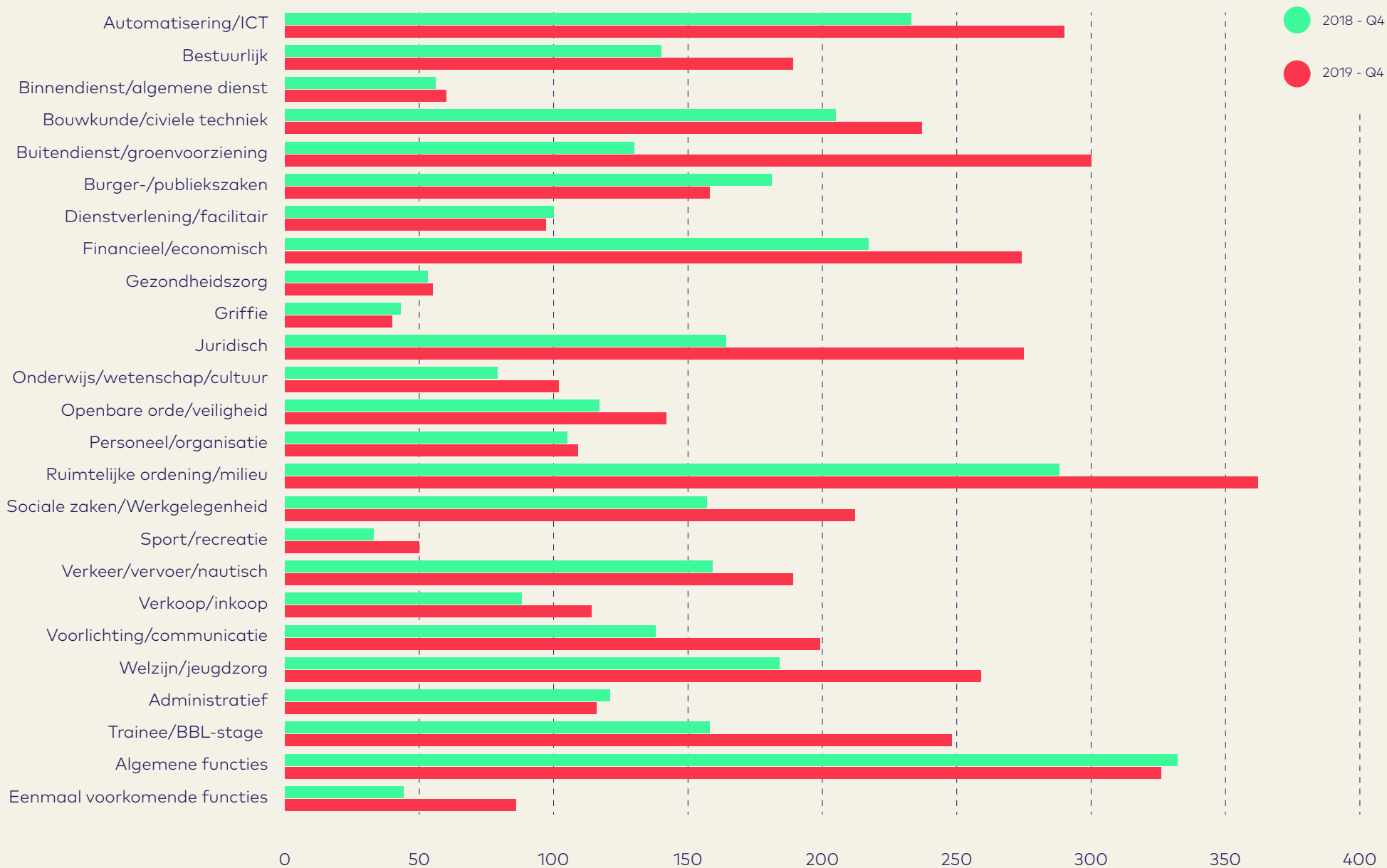
Wat opvalt ten opzichte van dezelfde analyse in het voorgaande kwartaal, is dat de groei van het aantal vacatures 'buitendienst/groenvoorziening' verder is doorgezet. Eveneens laten de beroepsgroepen 'gezondheidszorg', 'griffie', en 'algemene functies' herstel zien, waar deze groepen eerder krompen ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Wat ook opvalt, is dat waar de beroepsgroepen 'personeel/organisatie' en 'welzijn/jeugdzorg' nog groeiden in het derde kwartaal, deze beroepsgroepen nu krimp laten zien. Bij de laatste categorie heeft dit mogelijk te maken met de financiële problemen waar sommige gemeenten op het gebied van WMO en jeugdzorg mee kampen.

Vergeleken met het voorgaande jaar (zie: figuur 2.3) vond er een sterke groei plaats in de beroepsgroep 'buitendienst/groenvoorziening' (+130,8%). Dit bevestigt dat de groei die deze beroepsgroep de afgelopen twee kwartalen doorgemaakt heeft duurzaam van aard is. Ook de beroepsgroepen 'juridisch', 'trainee/BBL-stage', en 'sport/recreatie' laten ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder een groei van tenminste 50% zien. Daartegenover staan de beroepsgroepen 'burger-/publiekszaken', 'griffie', en 'administratief', die allen een kleine min lieten zien.

FIGUUR 2.3

AANTAL NIEUW GEPLAATSTE VACATURES VOOR DE VIERDE KWARTALEN VAN 2018 EN 2019, NAAR BEROEPSGROEP

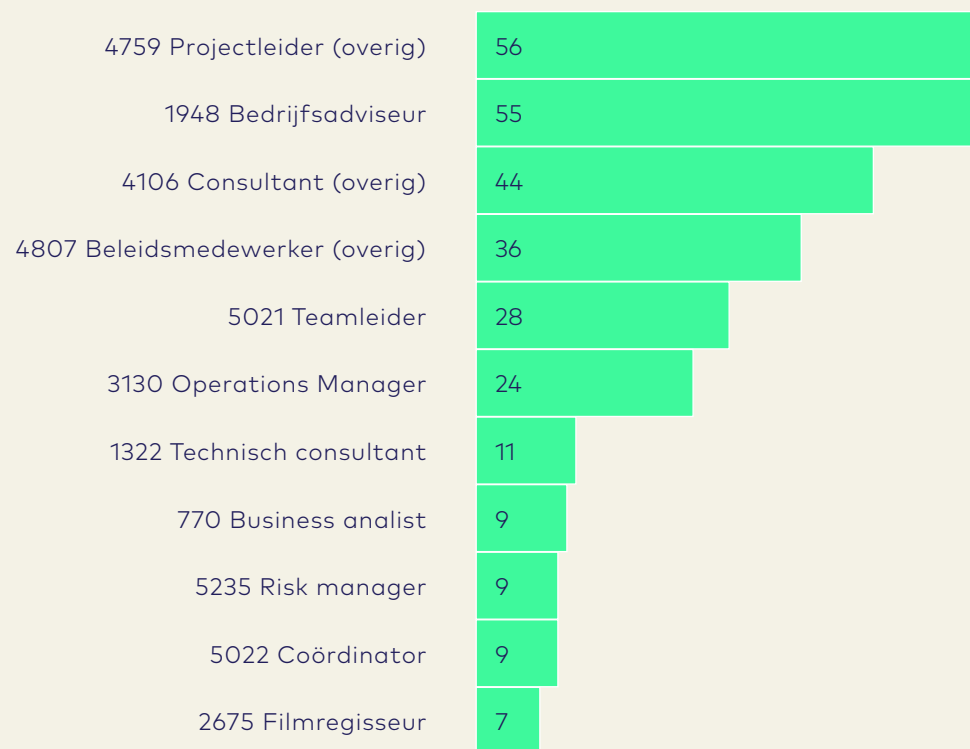

De beroepsgroep 'algemene functies' bestaat vooral uit leidinggevenden, adviseurs en beleidsmedewerkers

De beroepsgroep 'algemene functies' uit figuur 2.4 bestaat uit een scala van functies die niet goed in te delen zijn binnen een bepaalde functiegroep van de Personeelsmonitor Gemeenten. De verdeling van de vacatures per Jobfeedberoep, een classificatie waarmee beroepen specifiekere kunnen worden gespecificeerd dan beroepsgroepen, van deze categorie is als volgt.

FIGUUR 2.4

AANTAL NIEUW GEPLAATSTE VACATURES BINNEN DE BEROEPSGROEP ALGEMENE FUNCTIES IN HET VIERDE KWARTAAL VAN 2019

Aangezien de Jobfeedberoep-classificatie niet specifiek gericht is op de duiding van gemeentelijke functies, is een aantal vacatures incorrect geclassificeerd. Het biedt desondanks wel aanknopingspunten voor de duiding van de ontwikkelingen binnen de beroepsgroep 'algemene functies'. Net als in voorgaande uitgaven van de Vacaturemonitor komt een relatief groot aantal vacatures voor beleidsmedewerkers- en adviseurs naar voren, gevolgd door vacatures voor leidinggevende en coördinerende functies.

2.2 Nadere kenmerken van vacatures

Meest gevraagde functies: Stagiaires en hoveniers

In het vierde kwartaal van 2019 zag de top-10 van Jobfeedberoepen bij gemeentelijke vacatures er als volgt uit:

Tabel 2.2 Top 10 Jobfeedberoepen met vacatures vierde kwartaal 2019

Beroepsgroep		Aantal vacatures bij gemeenten
4108	Stage/afstudeerplaats/bbl	197
97	Hovenier	133
553	WMO consulent	115
2141	Communicatiedeskundige	111
582	Beleidsmedewerker ruimtelijke ordening	91
1523	Gemeentelijk medewerker	79
554	Beleidsmedewerker milieuzaken	78
2936	Toezichthouder	74
2601	Functioneel applicatiebeheerder	69
1178	Juridisch adviseur	67

Het beeld ten opzichte van de voorgaande kwartalen is min of meer gelijk gebleven. Net als in voorgaande kwartalen staan nog steeds de meeste vacatures uit voor stagiaires, gevolgd door hoveniers en WMO-consulenten. Een grotere vraag naar hoveniers maakt dat deze laatste twee beroepen van plaats zijn verwisseld in deze top 10. Ondertussen hebben de juridisch medewerkers en bedrijfsadviseurs in de top 10 plaatsgemaakt voor juridisch adviseurs en toezichthouders.

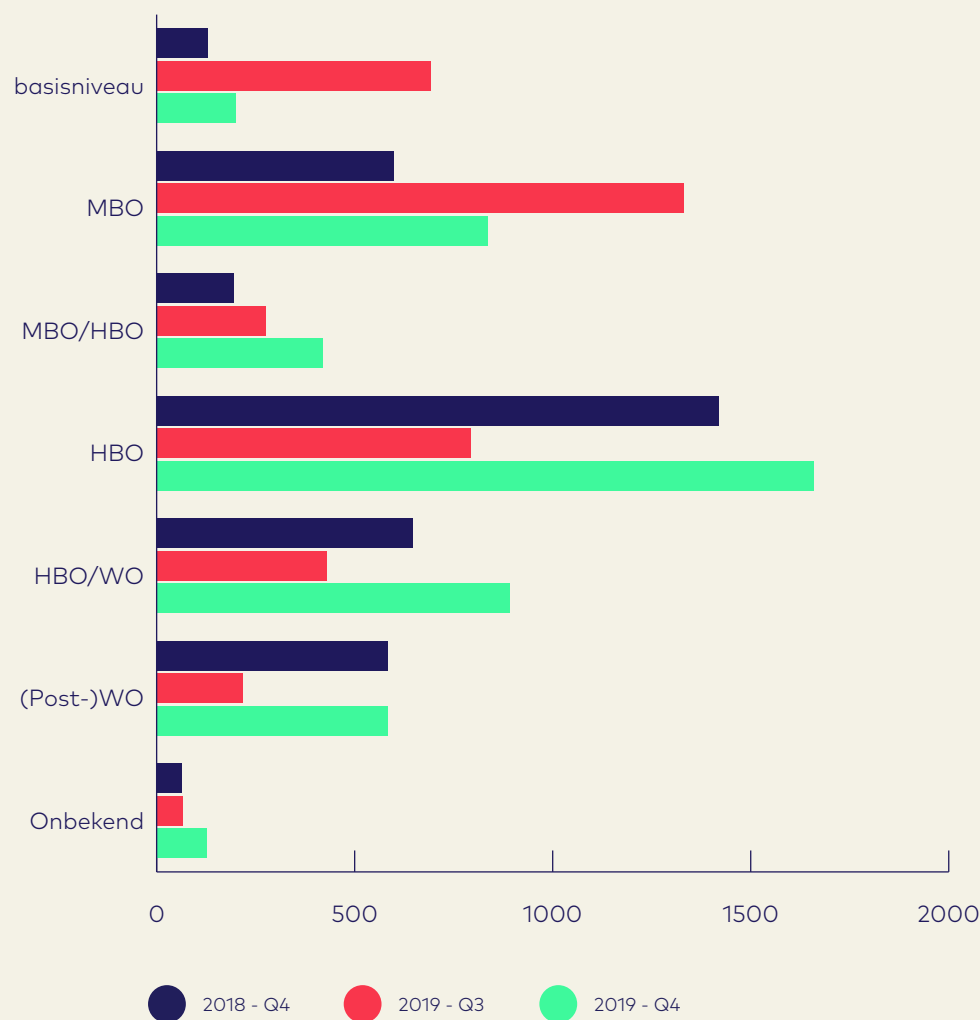
Meeste vacatures op HBO-niveau, krimp op MBO-niveau

Jobfeed registreert deels vanuit het in de vacaturetekst aangegeven opleidingsniveau en deels vanuit het niveau van het betreffende Jobfeedberoep (als er geen opleidingsniveau in de vacaturetekst staat aangegeven) het opleidingsniveau van vacatures. De volgende grafiek laat de trend in het gevraagde opleidingsniveau voor gemeentelijke vacatures voor het vierde kwartaal van 2018, en het derde en vierde kwartaal van 2019 zien.

Tussen het derde en vierde kwartaal van 2019 heeft een duidelijke verschuiving plaatsgevonden wat betreft het opleidingsniveau waar door gemeente geplaatste vacatures naar wordt gevraagd. Waar in het derde kwartaal nog relatief veel vacatures werden uitgezet voor MBO'ers, is dit aantal aanzienlijk teruggelopen (-37,1%). Daartegenover vragen juist meer vacatures expliciet om een HBO-opleidingsniveau. Eenzelfde trend is terug te zien onder de overige hogere opleidingsniveaus, die allen een hoger aantal laten zien ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Vacatures met een vraag naar een HBO-opleidingsniveau zijn echter het meest talrijk.

FIGUUR 2.4

AANTAL NIEUW GEPLAATSTE VACATURES NAAR OPLEIDINGSNIVEAU

Vraag naar hoger opleidingsniveau voor ICT en welzijn/jeugdzorg

Van alle vacatures in het eerste kwartaal van 2019 had 35,6% een HBO, 17,9% een MBO- en 12,5% een WO-niveau. De volgende tabel laat per opleidingsniveau de top vijf van de meest voorkomende beroepsgroepen zien:

Tabel 2.3 Aantal nieuw geplaatste vacatures per opleidingsniveau, top 5 beroepsgroepen			
Opleidingsniveau en beroepsgroep	Aantal vacatures in 2019-Q4	Opleidingsniveau en beroepsgroep	Aantal vacatures in 2019-Q4
PO/VO		HBO	
Buitendienst/groenvoorziening	62	Ruimtelijke ordening/milieu	144
Dienstverlening/facilitair	23	Welzijn/jeugdzorg	142
Openbare orde/veiligheid	20	Algemene functies	131
Sport/recreatie	12	Automatisering/ICT	128
Burger-/publiekszaken	9	Financieel/economisch	107
MBO		HBO/WO	
Buitendienst/groenvoorziening	205	Algemene functies	104
Administratief	54	Ruimtelijke ordening/milieu	88
Burger-/publiekszaken	45	Automatisering/ICT	73
Bouwkunde/civiele techniek	42	Financieel/economisch	72
Openbare orde/veiligheid	42	Welzijn/jeugdzorg	66
MBO/HBO		(Post-)WO	
Burger-/publiekszaken	42	Juridisch	84
Bouwkunde/civiele techniek	39	Ruimtelijke ordening/milieu	74
Sociale zaken/Werkgelegenheid	20	Algemene functies	55
Automatisering/ICT	17	Financieel/economisch	42
Financieel/economisch	17	Bestuurlijk	40

Deze tabel laat zien dat er op basis- en MBO-niveau vooral veel vacatures uitstaan voor de beroepsgroep 'buitendienst/groenvoorziening', terwijl het aantal vacatures voor de beroepsgroepen 'algemene functies', 'ruimtelijke ordening/milieu', en 'financieel/economisch' toeneemt naarmate het opleidingsniveau toeneemt.

Ten opzichte van het voorgaande kwartaal heeft zich wel een aantal verschuivingen voorgedaan. Zo valt op dat de beroepsgroep 'automatisering/ICT' inmiddels niet meer voorkomt in de top 5 van vacatures op MBO-niveau. Op dit niveau is ook de vraag naar vacatures in de beroepsgroep 'welzijn/jeugdzorg' in zoverre geslonken dat deze geen deel meer uitmaakt van de top 5. Dezelfde beroepsgroep komt nu echter wel terug in de top 5 op zowel HBO- als HBO/WO-niveau. Tegelijkertijd komt de beroepsgroep 'juridisch' inmiddels alleen nog voor in de top 5 van vacatures op WO-niveau, terwijl deze beroepsgroep eerder terugkwam in de top 5 van nagenoeg alle opleidingsniveaus vanaf MBO/HBO-niveau.

Aanhoudende groei in de provincies Drenthe en Zeeland

Tabel 2.4 **Aantal nieuw geplaatste vacatures per provincie in het vierde kwartaal van 2018 en 2019**

Provincie	Aantal vacatures in 2018-Q4	Aantal vacatures in 2019-Q4
Groningen	63	45
Friesland	80	103
Drenthe	32	163
Overijssel	127	144
Flevoland	86	93
Gelderland	358	530
Utrecht	394	414
Noord-Holland	709	857
Zuid-Holland	899	1.173
Zeeland	76	145
Noord-Brabant	544	590
Limburg	197	225

Wat betreft het aantal vacatures per provincie is het beeld nagenoeg niet veranderd ten opzichte van eerdere uitgaven van de Vacaturemonitor. Net als in eerdere kwartalen waren er de meeste gemeentelijke vacatures in de provincies Zuid-Holland en Noord-Holland. Op de derde plek staat ditmaal de provincie Noord-Brabant, in tegenstelling tot het derde kwartaal, maar overeenkomstig het tweede kwartaal. Ondertussen zetten gemeenten in de provincie Groningen nog steeds het minste aantal vacatures uit.

In vergelijking met het vierde kwartaal van 2018 is een sterke stijging te zien in de provincie Drenthe, waar gemeenten ruim vier keer zoveel vacatures uitzetten. Ook in de provincie Zeeland was met een groei van 90 procent een sterke groei te zien. Vergeleken met het voorgaande kwartaal, heeft de groei op jaarbasis daarmee in beide gevallen doorgezet. Dit was niet het geval in de provincies Gelderland en Friesland, waar de groei ten opzichte van het voorgaande jaar juist is afgezwakt. In de provincie Groningen is nog steeds een krimp te bespeuren in het aantal uitgezette vacatures, maar deze krimp is kleiner dan in het voorgaande kwartaal.

In verhouding tot het aantal inwoners per provincie waren er veel vacatures in de provincies Zeeland (1 : 2.642), Drenthe (1: 3.019) en Zuid-Holland (1: 3.132). In lijn met voorgaande uitgaven, zijn ook dit kwartaal het minst aantal vacatures per inwoner te vinden in de provincies Groningen en Overijssel (respectievelijk 1: 12.978 en 1: 8.031).

Wanneer het aantal vacatures per provincie wordt afgezet tegen het aantal gemeenten vallen vooral de provincies Zuid-Holland en Noord-Holland op, waar respectievelijk 22,6 en 18,2 vacatures per gemeente werden geplaatst. Met 15,9 vacatures per gemeente en 15,5 vacatures per gemeente, werden er ook relatief veel vacatures geplaatst in de provincies Utrecht en Flevoland. Met 3,8 vacatures per gemeente was de provincie Groningen opnieuw hekkensluis, maar dit aantal ligt wel hoger dan in de voorgaande twee kwartalen.

Hoewel er relatief weinig vacatures uitstonden in de provincie Groningen valt op dat het merendeel van de vacatures hier gericht waren op de beroepsgroepen 'welzijn/jeugdzorg' (16,3%) en 'sociale zaken/werkgelegenheid' (14,0%). Ook in de provincie Gelderland was een relatief grote vraag naar de beroepsgroep 'welzijn/jeugdzorg' (12,4%).

Ondertussen werden er in de provincies Drenthe en Zeeland relatief veel vacatures uitgezet voor de beroepsgroep 'automatisering/ICT', respectievelijk 10,8% en 9,7% van de geplaatste vacatures. 13,3% van de vacatures in de provincie Flevoland richtte zich in dezelfde periode op de beroepsgroep 'bouwkunde/civiele techniek'. De beroepsgroep 'buitendienst/groenvoorziening' nam ondertussen het grootste aandeel (14,3%) van de uitstaande vacatures in de provincie Zuid-Holland voor haar rekening. In Noord-Holland was dit het geval voor de beroepsgroep 'administratief' (11,2%), terwijl dit in de provincie Limburg de beroepsgroep 'ruimtelijke ordening/milieu' betrof (12,4%). In de resterende provincies – Friesland, Overijssel en Utrecht – waren dergelijke uitschieters niet te zien.

2.3 Kenmerken van door intermediairs op internet geplaatste vacatures

Zoals uitgelegd in paragraaf 1.4 is voor vacatures voor gemeenten die op internet zijn gezet door intermediairs moeilijk vast te stellen of het om meer meldingen van dezelfde vacatures bij verschillende intermediairs gaat. Bovendien kunnen intermediairs ook melding maken van vacatures die er (nog) niet zijn; dit om traffic te genereren. Ook kan het voorkomen dat intermediairs niet melden dat het om vacatures van gemeenten gaat.

Om een indruk te geven van het aantal vacatures die alleen via een intermediair worden geplaatst en waarvan bekend is dat het om banen bij gemeenten gaat, laat de volgende tabel de trend sinds het eerste kwartaal van 2018 zien.

Tabel 2.5 Aantal nieuw geplaatste vacatures naar kwartaal naar gebruik van (alleen) intermediair

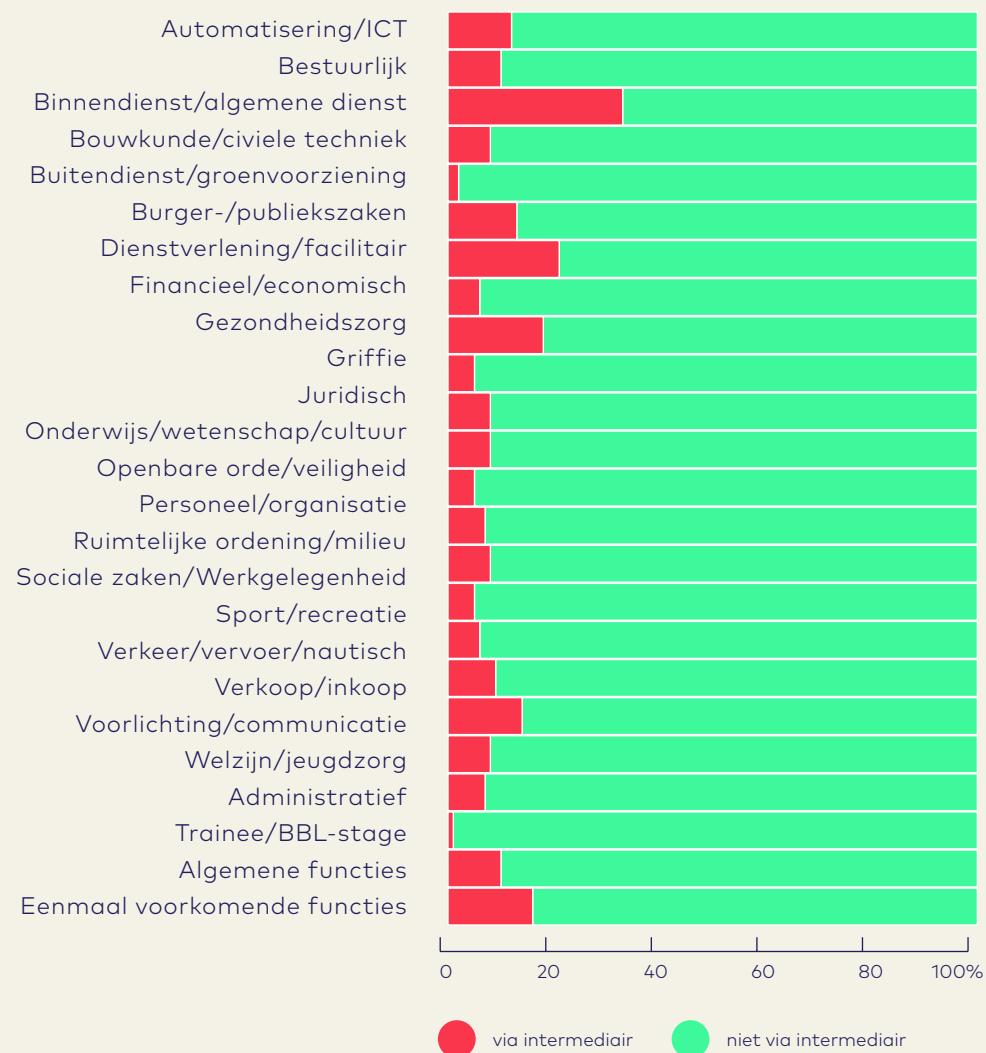
Kwartaal	Via intermediair	Niet via intermediair
2018-Q1	387	3.080
2018-Q2	411	3.230
2018-Q3	315	2.867
2018-Q4	360	3.694
2019-Q1	360	4.005
2019-Q2	658	4.186
2019-Q3	458	3.947
2019-Q4	460	4.661

De groei in het aantal vacatures via intermediairs in het tweede kwartaal van 2019, blijkt definitief niet doorgezet te hebben in de daaropvolgende kwartalen. In het derde kwartaal was al een herstel van deze trendbreuk zichtbaar, maar in het vierde kwartaal heeft deze zich doorgezet.

In zoverre dat het aandeel vacatures via intermediairs weer op nagenoeg hetzelfde niveau ligt als aan het begin van het jaar 2019. Gemeenten zijn dus bijna volledig zelf verantwoordelijk gebleven voor de werving van hun personeel.

FIGUUR 2.6

AANTAL IN HET VIERDE KWARTAAL VAN 2019 NIEUW GEPLAATSTE VACATURES NAAR GEBRUIK VAN (ALLEEN) INTERMEDIAIR EN NAAR BEROEPSGROEP

In het vierde kwartaal van 2019 waren vooral in de beroepsgroepen 'binnendienst/algemene dienst' en 'dienstverlening/facilitair' vacatures van intermediairs aan te treffen. Dit was ook in het voorgaande kwartaal het geval. Anders dan dat kwartaal staan er inmiddels minder vacatures via intermediairs uit voor de beroepsgroep 'voorlichting/communicatie'. Ook de beroepsgroep 'automatisering/ICT', waarvoor in het tweede kwartaal nog veel vacatures via intermediairs werden uitgezet, laat een weinig opvallend aandeel vacatures via intermediairs zien. In tegenstelling daarop werden juist relatief vaker vacatures uitgezet bij intermediairs voor de beroepsgroep 'gezondheidszorg'. Voor de beroepsgroepen 'griffie', 'buitendienst/groenvoorziening', en 'welzijn/jeugdzorg' werd relatief weinig geworven via intermediairs.

3.1 Hoe werkt het?

De vacaturespider Jobfeed

De basis voor de gesystematiseerde analyse van het arbeidsmarktperspectief bestaat uit de vacaturegegevens uit de database van vacaturespider Jobfeed van Textkernel.

Jobfeed geeft aan de hand van een analyse van het actuele aanbod aan vacatures op het internet een accuraat beeld van de vraagzijde van de arbeidsmarkt. Jobfeed doorzoekt dagelijks het internet op nieuwe vacatures, en legt de resultaten hiervan vast in een database. Jobfeed zoekt zowel jobsites - 'krantenvacaturesites' en speciale (algemene en sectorale) vacaturesites - als bedrijfsites af. Het legt meer dan 99 procent van deze vacatures op het Nederlandse internet vast. De dekkingsgraad van Jobfeed is daardoor erg hoog. Naar schatting 80-90 procent van alle vacatures waarvoor Nederlandse arbeidsorganisaties actief werven (voor banen in Nederland en in het buitenland) is op internet te vinden, voor vacatures voor hoger opgeleiden ligt dit percentage nog hoger. Voor gemeenten ligt dit mogelijk nog hoger, omdat overheidsorganisaties vaak verplicht zijn vacatures extern te publiceren. Jobfeed bundelt informatie uit het volledige internetdomein en beschikt zo over informatie uit honderdduizenden vacatures per jaar. Het bijzondere aan Jobfeed is vooral de ontwikkelde methodiek van extractie, classificatie en ontdebelling.

Uiteindelijk is het op basis van Jobfeed mogelijk om voor een combinatie van periode (jaar, kwartaal, maand), regio (postcodegebied, arbeidsmarktregio), sector (SBI-code van het CBS), beroep (zowel de ISCO-codes die het CBS hanteert als een meer specifieke indeling die Jobfeed zelf hanteert) en gevraagd opleidingsniveau (ISCED), op detailniveau vast te stellen hoeveel vacatures er zijn gepubliceerd op het internet. Vanaf 2010 is deze vacature-informatie betrouwbaar genoeg om ten behoeve van dit onderzoek als bron in te zetten. Met behulp van de module Jobfeed Analytics is het vervolgens ook mogelijk om specifieke groepen vacatures terug te vinden en om verdere kenmerken (exact beroep, gevraagde opleidingen en competenties, aard van het dienstverband, specifieke eisen aan sollicitanten, et cetera) te analyseren.

Van output Jobfeed naar vacature-informatie

In samenwerking met andere partners (de toenmalige Raad voor Werk en Inkomen (RWI), UWV, ministerie van BZK, ECABO/SBB) heeft Panteia een methodiek ontwikkeld om deze informatie bruikbaar te maken voor arbeidsmarktanalyses. In deze methodiek worden de internetvacatures gewogen en opgehoogd om zo tot totalen voor de gehele vacaturemarkt te komen. Sinds 2011 levert Panteia structureel op basis van Jobfeed geaggregeerde vacature-informatie aan zowel het UWV als aan de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). De informatie vanuit Jobfeed is de basis van

regionale en sectorale rapportages over de arbeidsmarkt van UWV, van de graadmeter voor de macrodoelmatigheid Kans Op Werk voor gediplomeerde MBO-ers van SBB en van vraag-informatie in de Basiscijfers Jeugd, die door UWV en SBB gezamenlijk worden gepubliceerd. Naast de structurele aanlevering van informatie aan UWV en SBB zijn door Panteia verwerkte Jobfeedgegevens ook gebruikt voor een groot aantal sectorale arbeidsmarktonderzoeken en voor een aantal macrodoelmatigheidsonderzoeken in het WO en HBO.

3.2 Specifieke aandachtspunten

Vacatures waarvoor door intermediaire organisaties wordt geworven

Een aanzienlijk deel van de vacature-uitingen die Jobfeed registreert, bestaat uit vacatures van intermediairs (uitzend- en detachingsbureaus, payrollbedrijven, et cetera). Die nemen wij doorgaans niet mee in onze analyses. Probleem is dat vaak niet bekend is bij welke organisatie men gaat werken en ook niet is na te gaan of ze dubbelingen zijn van elkaar of van andere vacature-uitingen. Ook kan het zo zijn dat er geen reële vacature is, maar dat een bureau denkt iemand met een bepaald profiel, die zich meldt, wel ergens te kunnen plaatsen.

Anders dan in de meeste andere sectoren, is het aandeel vacatures waarvoor gemeenten uitzendbureaus en andere intermediairs inzetten, relatief gering. Hierbij is overigens niet gekeken naar detachering, omdat gemeenten hun behoefte aan gedetacheerd personeel meestal rechtstreeks, dus niet via internet, bij gespecialiseerde bureaus (al dan niet vanuit een raamcontract) betrekken. Omdat de aard van het geringe aantal vacatures dat wel op het internet aan intermediairs kan worden toegekend - zie boven - onduidelijk is, zijn deze vacatures voor de meeste analyses uit de database verwijderd. Wel is er een beperkt aantal specifieke analyses op uitgevoerd om een inschatting te maken van het aandeel vacatures dat gemeenten door middel van intermediairs plaatsen.

'Bulk' vacatures

Een type vacature, waar Jobfeed ook problemen mee heeft, zijn vacature-uitingen waarin om meer personen tegelijk wordt gevraagd. Tot nu toe registreert Jobfeed dit als één vacature. Op verzoek van UWV en SBB is Textkernel nu wel een manier aan het zoeken om minimaal te kunnen onderscheiden of het om één dan wel om meer arbeidsplaatsen gaat. Een analyse van Panteia heeft overigens opgeleverd dat dit fenomeen vooral voor bepaalde beroepen geldt zoals verpleegkundigen, verzorgenden en chauffeurs. De actie om in de SBB-enquête uit te vragen om hoeveel arbeidsplaatsen een 'bulk'-uitvraag gemiddeld gaat, heeft een onduidelijk beeld opgeleverd waardoor het voor het MBO-segment nog niet mogelijk is schattingen te kunnen maken. Wel is duidelijk dat dit fenomeen bij gemeenten amper speelt.

3.3 Aanpassingen van het monitorinstrument

Tracering vacatures van gemeenten en aanverwante organisaties

De sectorindeling van Textkernel is gebaseerd op de SBI-codering. Nu bevat de SBI-indeling geen specifieke code voor de verschillende centrale en decentrale overheden, maar alleen voor 'openbaar bestuur' (8411). Daarmee zou Textkernel geen vacaturedata van alleen de gemeenten kunnen leveren. Om dit wel te kunnen doen, heeft Textkernel eind 2016 een zoekmethode ontwikkeld om binnen de SBI-code 'openbaar bestuur' vacatures met 'gemeente' in de tekst te selecteren. Om nog beter gemeentelijke vacatures te kunnen traceren, is deze methode in 2019 sterk verbeterd. Dit is gebeurd op de volgende manieren:

1. De lijst bij de Kamer van Koophandel ingeschreven instellingen met SBI-code 8411 is bekeken. Alle gemeentelijke instellingen zijn als zodanig aangemerkt. Dit betreft ook gemeentelijke regelingen en hoofdzakelijk gemeentelijke RUD's. Dit bestand is aan Textkernel geleverd als basis voor het zoeken van gemeentelijke instellingen in de database.
2. Er is een lijst met door A&O fonds Gemeenten gesubsidieerde instellingen bekeken. Waar het duidelijk geen gemeentelijke instelling

betreft, zijn deze instellingen uit deze lijst verwijderd. De rest is in het zoekbestand waarmee Textkernel gemeentelijke instellingen kan traceren in de Jobfeed-database opgenomen.

3. Voor alle gemeenten in Nederland die sinds 1-1-2018 bestonden is gekeken in welke SBI ze in de Jobfeed database waren ingedeeld. Als dit in een andere SBI was dan 8411 (dat was nogal eens het geval)¹, is dit veranderd en is er tevens het label 'gemeente' aan gehangen.
4. Tot de sector gemeenten en daarmee het werkveld van A&O behoren naast de gemeenten zelf ook Gemeenschappelijke regelingen en een deel van de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). Deze waren met de door Textkernel ontwikkelde methode nog niet te traceren. Met betrekking tot de RUD's trad ook het probleem op dat deze deels tot de sector provincies behoren. Het A&O fonds Gemeenten en Panteia hebben gezamenlijk een selectie gemaakt van de voor deze monitor relevante organisaties.

De uiteindelijk voor Textkernel voor het identificeren van gemeentelijke vacatures gebruikte database bevat alle instellingen waaraan op deze drie manieren het label 'gemeente' was toe te kennen.

Codering van de beroepen

De Jobfeed database bevat drie verschillende soorten codes voor de beroepen waarvoor in vacatures wordt geworven: de SBC-code die het CBS tot voor een aantal jaren geleden hanteerde, het zogeheten UHVV-referentieberoep en het 'Jobfeedberoep', een codering die specifiek voor Jobfeed door Textkernel is ontwikkeld. Deze beroepscodes worden door Textkernel gedigitaliseerd afgeleid van de zogeheten 'vacaturetitel', de titel waarmee de vacature op internet is aangeduid, plus andere tekstinformatie uit de vacaturetekst.

¹ Zo viel bijvoorbeeld de gemeente Amsterdam onder de organisaties voor preventieve gezondheidszorg. Deze indeling is ongetwijfeld in het verleden aangebracht omdat toen een GGD-vacature als zodanig is geclassificeerd.

Om de gemeenten een enigszins overzichtelijke beeld te geven van waarvoor wordt geadverteerd op internet, is het nodig deze beroepscodes te hercoderen naar een kleiner aantal beroepscodes. SBC is een oude codering en net als het UWV-referentieberoep sluit deze codering niet goed aan op de indelingen die bij gemeenten worden gehanteerd. Daarom is besloten vanuit de ongeveer 5.000 Jobfeedberoepen te hercoderen naar een codering die gebaseerd is op de indeling die gehanteerd wordt in de Personeelsmonitor Gemeenten:

1	Automatisering/ICT
2	Bestuurlijk
3	Binnendienst/algemene dienst
4	Bouwkunde/civiele techniek
5	Buitendienst/groenvoorziening
6	Burger-/publiekszaken
7	Dienstverlening/facilitair
8	Financieel/economisch
9	Gezondheidszorg
10	Griffie
11	Juridisch
12	Onderwijs/wetenschap/cultuur
13	Openbare orde/veiligheid
14	Personeel/organisatie
15	Ruimtelijke ordening/milieu
16	Sociale zaken/Werkgelegenheid
17	Sport/recreatie
18	Verkeer/vervoer/nautisch
19	Verkoop/inkoop
20	Voorlichting/communicatie
21	Welzijn/jeugdzorg

Aan deze codering zijn, omdat de Jobfeed-taxonomie hier niet geheel op aansluit, vier extra categorieën toegevoegd:

22	Administratief
23	Trainee/stage
24	Algemene functies
25	Eenmaal voorkomende functies

Toelichting:

- Voor de hercodering van de eerste 21 categorieën is voor alle Jobfeedberoepen die in de database met gemeentelijke vacatures minimaal tweemaal voorkomen mede op basis van de bijhorende vacaturetitels gekeken of die in één van deze categorieën zouden zijn in te delen. Waar dit het geval is, is dit gebeurd.
- Een deel van de Jobfeedberoepen zit in de administratieve sfeer op MBO-niveau. Uit de vacaturetitels kwam per Jobfeedberoep ofwel een groot aantal verschillende domeinen van het gemeentelijk werkveld naar voren ofwel geen enkel duidelijk domein. Deze Jobfeedberoepen zijn ingedeeld in categorie 22.
- Trainee en stage zijn afzonderlijke Jobfeedberoepen. Daarbij gaat het om stages meestal om een BBL-leerbaan of een stage bij HBO-duaal, dus wel een echte baan. Er is weer sprake van een breed scala aan domeinen of juist af te leiden geen domein. We hebben al deze vacatures code 23 toegekend.
- Een deel van de Jobfeedberoepen betreft bij gemeenten veel voorkomende functies als projectleider, beleidsadviseur, manager, consultant, adviseur/consultant, beleidsmedewerker, programmamanager, teammanager, afdelingshoofd, coördinator, kwartiermaker, project assistent, regisseur, onderzoeker/analist.

Soms staat in de vacaturetitel ook alleen de term 'gemeente' Ook klopt soms de vacaturetitel ook niet echt met het Jobfeedberoep (een wijkregisseur wordt gecodeerd als filmregisseur). Het is per Jobfeedberoep niet duidelijk om welk domein het gaat, want er staan weer ofwel meer domeinen bij in de vacaturetitel ofwel juist geen domein. Aan al deze Jobfeedberoepen is code 24 toegekend. In de analyses zijn de onder deze code vallende vacatures nader uitgesplitst naar het achterliggende Jobfeedberoep.

- Ten slotte is er een groot aantal beroepen dat in alle vacatures tussen 1 januari 2018 en 31 maart 2019 maar eenmaal voorkomt. Regelmatig lijkt hierbij ook sprake van een foute codering. We hebben al deze vacatures ondergebracht in code 25.

Bijlagen

Tabel B1 Aantal nieuw geplaatste vacatures per kwartaal naar beroepsgroep

Beroepsgroep	2018-Q4	2019-Q1	2019-Q2	2019-Q3	2019-Q4
Automatisering/ICT	233	236	280	277	290
Bestuurlijk	140	177	169	131	184
Binnendienst/algemene dienst	56	60	42	54	60
Bouwkunde/civiele techniek	205	239	260	227	237
Buitendienst/groenvoorziening	130	173	136	210	300
Burger-/publiekszaken	181	156	178	156	158
Dienstverlening/facilitair	100	136	120	103	97
Financieel/economisch	217	271	284	232	274
Gezondheidszorg	53	44	72	45	55
Griffie	43	29	49	36	40
Juridisch	164	190	223	214	275
Onderwijs/wetenschap/cultuur	79	83	82	83	102
Openbare orde/veiligheid	117	140	124	104	142
Personeel/organisatie	105	122	97	113	109
Ruimtelijke ordening/milieu	288	357	321	315	362
Sociale zaken/Werkgelegenheid	157	199	173	170	212
Sport/recreatie	33	54	40	40	50
Verkeer/vervoer/nautisch	159	145	172	174	189
Verkoop/inkoop	88	96	79	83	114
Voorlichting/communicatie	138	112	127	128	199
Welzijn/jeugdzorg	189	191	238	262	259
Administratief	121	119	104	112	116
Trainee/BBL-stage	158	139	214	172	248
Algemene functies	332	322	366	273	326
Eenmaal voorkomende functies	44	61	57	83	86

Tabel B2 Aantal inwoners van de desbetreffende provincie per nieuw geplaatste vacatures, per beroepsgroep voor het tweede kwartaal van 2019

Beroepsgroep	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Flevoland	Gelderland	Utrecht	N-Holland	Z-Holland	Zeeland	N-Brabant	Limburg
Automatisering/ICT	-	80.959	28.951	144.554	59.507	73.999	44.739	46.776	60.228	27.359	74.847	74.409
Bestuurlijk	145.998	161.918	70.310	144.554	416.546	64.749	103.243	73.163	89.607	76.606	149.694	111.614
Binnendienst/algemene dienst	-	-	246.084	-	-	207.197	268.432	407.623	159.734	95.758	508.961	558.068
Bouwkunde/civiele techniek	291.995	129.534	61.521	192.738	34.712	98.665	83.885	60.710	48.985	47.879	97.877	159.448
Buitendienst/groenvoorziening	-	215.891	98.433	385.477	-	121.881	167.770	407.623	22.678	23.940	47.126	62.008
Burger-/publiekszaken	291.995	323.836	246.084	88.956	59.507	115.110	122.014	114.134	146.956	127.677	77.115	85.857
Dienstverlening/facilitair	-	647.672	164.056	192.738	138.849	345.329	103.243	158.520	193.363	383.032	159.050	279.034
Financieel/economisch	194.663	80.959	54.685	165.204	69.424	71.447	53.686	69.594	48.341	63.839	65.251	93.011
Gezondheidszorg	-	-	492.167	578.216	-	147.998	268.432	167.845	524.842	383.032	508.961	372.046
Griffie	291.995	647.672	123.042	1.156.431	416.546	345.329	447.386	356.670	734.779	383.032	848.269	372.046
Juridisch	-	64.767	41.014	105.130	83.309	64.749	74.564	50.953	49.647	42.559	87.752	159.448
Onderwijs/wetenschap/cultuur	583.990	647.672	164.056	289.108	416.546	129.498	111.846	142.668	183.695	95.758	212.067	279.034
Openbare orde/veiligheid	583.990	-	123.042	289.108	59.507	159.382	95.868	101.906	122.463	42.559	169.654	85.857
Personeel/organisatie	291.995	215.891	70.310	289.108	138.849	121.881	223.693	158.520	131.210	383.032	181.772	372.046
Ruimtelijke ordening/milieu	145.998	64.767	35.155	96.369	52.068	62.787	44.739	40.762	42.720	63.839	56.551	41.338
Sociale zaken/Werkgelegenheid	97.332	215.891	70.310	165.204	208.273	55.999	61.007	86.465	91.847	127.677	84.827	93.011
Sport/recreatie	-	215.891	492.167	1.156.431	416.546	258.996	447.386	356.670	333.990	95.758	508.961	372.046
Verkeer/vervoer/nautisch	583.990	215.891	164.056	165.204	69.424	98.665	70.640	62.030	74.977	63.839	159.050	186.023
Verkoop/inkoop	194.663	129.534	246.084	385.477	138.849	295.996	83.885	114.134	146.956	191.516	169.654	279.034
Voorlichting/communicatie	-	92.525	44.742	289.108	416.546	79.691	44.739	109.745	81.642	29.464	127.240	223.227
Welzijn/jeugdzorg	83.427	107.945	44.742	144.554	138.849	32.888	63.912	71.334	99.294	54.719	79.525	139.517
Administratief	-	161.918	246.084	385.477	138.849	138.131	122.014	178.335	183.695	76.606	110.644	159.448
Trainee/BBL-stage	583.990	647.672	49.217	578.216	83.309	690.657	67.108	30.681	58.316	47.879	141.378	101.467
Algemene functies	194.663	71.964	54.685	88.956	138.849	66.838	39.475	48.362	41.749	63.839	54.145	74.409
Enmaal voorkomende functies	583.990	215.891	164.056	578.216	208.273	345.329	167.770	129.698	174.947	191.516	282.756	223.227

Tabel B3 Aantal nieuw geplaatste vacatures per gemeente in de desbetreffende provincie, per beroepsgroep voor het tweede kwartaal van 2019

Beroepsgroep	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Flevoland	Gelderland	Utrecht	N-Holland	Z-Holland	Zeeland	N-Brabant	Limburg
Automatisering/ICT	-	0,44	1,42	0,32	1,17	0,55	1,15	1,3	1,17	1,08	0,55	0,48
Bestuurlijk	0,33	0,22	0,58	0,32	0,17	0,63	0,5	0,83	0,79	0,38	0,27	0,32
Binnendienst/algemene dienst	-	-	0,17	-	-	0,2	0,19	0,15	0,44	0,31	0,08	0,06
Bouwkunde/civiele techniek	0,17	0,28	0,67	0,24	2	0,41	0,62	1	1,44	0,62	0,42	0,23
Buitendienst/groenvoorziening	-	0,17	0,42	0,12	-	0,33	0,31	0,15	3,12	1,23	0,87	0,58
Burger-/publiekszaken	0,17	0,11	0,17	0,52	1,17	0,35	0,42	0,53	0,48	0,23	0,53	0,42
Dienstverlening/facilitair	-	0,06	0,25	0,24	0,5	0,12	0,5	0,38	0,37	0,08	0,26	0,13
Financieel/economisch	0,25	0,44	0,75	0,28	1	0,57	0,96	0,87	1,46	0,46	0,63	0,39
Gezondheidszorg	-	-	0,08	0,08	-	0,27	0,19	0,36	0,13	0,08	0,08	0,1
Griffie	0,17	0,06	0,33	0,04	0,17	0,12	0,12	0,17	0,1	0,08	0,05	0,1
Juridisch	-	0,56	1	0,44	0,83	0,63	0,69	1,19	1,42	0,69	0,47	0,23
Onderwijs/wetenschap/cultuur	0,08	0,06	0,25	0,16	0,17	0,31	0,46	0,43	0,38	0,31	0,19	0,13
Openbare orde/veiligheid	0,08	-	0,33	0,16	1,17	0,25	0,54	0,6	0,58	0,69	0,24	0,42
Personeel/organisatie	0,17	0,17	0,58	0,16	0,5	0,33	0,23	0,38	0,54	0,08	0,23	0,1
Ruimtelijke ordening/milieu	0,33	0,56	1,17	0,48	1,33	0,65	1,15	1,49	1,65	0,46	0,73	0,87
Sociale zaken/Werkgelegenheid	0,5	0,17	0,58	0,28	0,33	0,73	0,85	0,7	0,77	0,23	0,48	0,39
Sport/recreatie	-	0,17	0,08	0,04	0,17	0,16	0,12	0,17	0,21	0,31	0,08	0,1
Verkeer/vervoer/nautisch	0,08	0,17	0,25	0,28	1	0,41	0,73	0,98	0,94	0,46	0,26	0,19
Verkoop/inkoop	0,25	0,28	0,17	0,12	0,5	0,14	0,62	0,53	0,48	0,15	0,24	0,13
Voorlichting/communicatie	-	0,39	0,92	0,16	0,17	0,51	1,15	0,55	0,87	1	0,32	0,16
Welzijn/jeugdzorg	0,58	0,33	0,92	0,32	0,5	1,24	0,81	0,85	0,71	0,54	0,52	0,26
Administratief	-	0,22	0,17	0,12	0,5	0,29	0,42	0,34	0,38	0,38	0,37	0,23
Trainee/BBL-stage	0,08	0,06	0,83	0,08	0,83	0,06	0,77	1,98	1,21	0,62	0,29	0,35
Algemene functies	0,25	0,5	0,75	0,52	0,5	0,61	1,31	1,26	1,69	0,46	0,76	0,48
Enmaals voorkomende functies	0,08	0,17	0,25	0,08	0,33	0,12	0,31	0,47	0,4	0,15	0,15	0,16

Colofon

Opdrachtgever

Stichting A&O fonds Gemeenten, Den Haag

Auteurs

Douwe Grijpstra, Thijs Driessen, Merle Bartsch, Peter de Klaver (Panteia)
en Fred Jansen (A&O fonds Gemeenten)

Eindredactie

Eveline van Leeuwen (A&O fonds Gemeenten)

Vormgeving

Ontwerpburo Suggestie & illusie, Utrecht

Foto cover

Kees Winkelman

© Stichting A&O fonds Gemeenten,
Den Haag, februari 2020

A&O fonds Gemeenten

Postbus 11560
2502 AN Den Haag
070 7630030
secretariaat@aenO.nl
www.AenO.nl